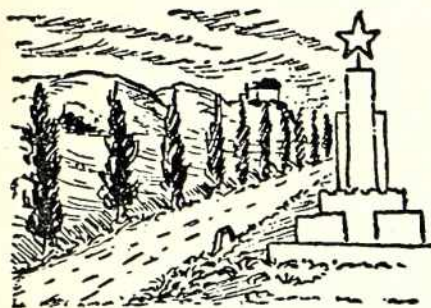

LJUDSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OBMRURSKIH OKRAJEV

Štev. 9 — Leto I.

Murska Sobota, 21. aprila 1949

Cena 2 din

Pri naših zadružnikih

Pripravljajmo se za

prvomajsko proslavo

Toplo pomladno vreme je prebudilo prekmurska polja. Povsod je živahno; spodaj v ravnini in zgoraj v goriških vzpetinah. Spomladanska setev je v polnem razmahu. Zasejati je treba čim več, zato ljudje hitijo, trudijo se, da bi pravočasno zasejali svoje posevke.

Preko zelenih njiv Ledavskega dola se vije cesta proti Kramarovcem. Na njivah ob obeh straneh ceste vrvi življenje. Kmetje sejejo oves in druge spomladanske rastline. Vse je na polju. Kako tudi ne bi, ko je vreme tako ugodno, sončno in toplo. V Rogoševcih je treba zavrti po stranski poti med zelenimi grički proti Kramarovcem — v obdelovalno zadrugo.

ZAČETEK JE BIL TEŽAK

V Kramarovcih je bila ustanovljena prva kmetijsko-obdelovalna zadruga v murskosloboškem okraju. Prva kmetijsko-obdelovalna zadruga v naši Gorici. V začetku v tej zadrugi ni šlo vse tako, kot bi trebalo. Ni bilo pravega vodstva, delo ni potekalo načrtno, zato tudi uspeha ni bilo zaželjenega. Toda nedavno tega se je v osnovi vse izpremenilo. Zadružniki so napravili obračun čez vse, kar je bilo in pričeli z novim življenjem. Dotok novih družin je poljal zadrugo. Povečala se je tudi obdelovalna površina. Sedaj poseduje zadruga 172 ha zemlje, na kateri je že združenih 28 družin.

Zadružnike sem obiskal ravno sredi dela. Spomladanska setev dela tudi kramarovskim zadružnikom dokaj preglati.

»Treba je zasejati, doseči plan, pa naj bo to kakor koli...« ugotavlja Težak, predsednik zadruge.

Setev ovsu gre h kraju, pripravljajo zemljo za sajenje krompirja. Delo poteka zadovoljivo. Težko je, res; tega še ni, onega ne; vendar z voljo se vsaka zapreka in težava premaga.

USTANOVILI SO BRIGADE IN DELAJO PO NORMAH

»Delamo po brigadnem sistemu, v desetih in skupinah. Ta način dela rodi največ uspehov,« razlaga brigadir, »Tudi skupinske norme uvajamo,« nadaljuje.

To pomlad so dobro zagrabili. Povsod je viden odraz složenega dela. Vrše se priprave za gradnjo novih hlevov, v katerih bodo gojili selekcijsko odbrano živino.

Ze nekaj dni se muči med zadružniki izkušeni agronom iz okrajne zveze kmetijskih zadrug. Le ta nam razkazuje prostorne zadružne njive in zraven razlaga: »Tukaj bomo z agrotehničnimi ukrepi in vztrajnim delom ustvarili bogato plodno zemljo. Letos se bomo še posebej borili za čim večji hektarski pridelek krompirja, sončnic, pese in ostalih kultur.«

Povsem novo življenje diha preko kramarovskih njiv. Veselih obrazov in s pesmijo prijemajo zadružniki za delo. Če bodo tako nadaljevali, bo njih delo rodilo obilen uspeh.

Kmetijska obdelovalna zadruga v Kramarovcih ima dane vse pogoje za razvoj naprednega sadjarstva. Med hišami se dvigajo močnejše krone orehov. Na povoljno klimatično podnebje ima oreh tudi še posebno mesto v sadjarstvu. Pa tudi ostalo sadno drevje, jablane, hruške, dobro uspevajo.

»Sadjarstvu bo zadruga posvečala vso pažnjo,« nadaljuje agronom, »na teh prisojnih vzpetinah bomo vzgojili obsežne in bogate sadne nasade.«

Zadružni traktor vozi mimo nas. Iz njegovega bučanja veje vesela pesem dela. Pred nami je zorač svezgo brazdo vzdolj po njivi. Zadruga zemlja se obrača, orje, kmalu bo zasejana.

Zanima me, kako žive zadružniki, kako pojmujejo novo življenje, kaj čuti do zadružnih njiv.

»Mi smo šele pred kratkim pristopili,« pravi Zagorc. »Strašili so nas, da nam bo s tem če vstopimo v zadrugo, zemlja odvzeta, zato smo tudi precej časa stali ob strani. Toda danes se smejemo takim govoricam, kajti prišli smo do zaključka, da je edino ta pot pravilna, če hočemo dvigniti naše zaostalo kmetijstvo.«

To povsem drži. Naš kmet ljubi svojo zemljo. Njegove njive so del njegovega življenja.

»Poglejte, zdaj je vse to naše,« kaže Zagorc preko njiv.

»Vse to je naše — zadružno. Tu se bo dalo živeti!«

V Kramarovcih je res zavelo novo življenje. To se razbere od obrazov zadružnikov, ki složno stopajo po poti napredka. Veseli so in voljni delati.

TUDI V FIKSINCIH JE USTVARJENA ZADRUGA POSEST

Tu so začeli šele pred kratkim. V obdelovalno zadrugo je vstopilo 9 družin s 60 ha zemlje.

Pripovedujemo mi, da imajo težave s semenjem, pomanjkanjem živine in gospodarskih zgradb. Vendar se tudi pri njih opaža neuklonljiva volja, s katero hočejo premagati vse začetne težave.

»Bo že šlo, saj nas je več in še bodo pristopili. Tudi za nas je bila težka odločitev, kajti vse to je za nas novo, toda spoznali smo, da je pravilno tako in pametno.«

Tako trdi predsednik zadruge. Res je. V Fiksincih je še nekaj ljudi, ki širijo razne vesti, s katerimi hočejo odvrti kmete od zadruge. Toda zadružniki vedo, da so to ljudje, ki jim ne prija današnja ureditev, ki niso prijatelji ljudske oblasti, ki štiti poštenega kmeta, mu omogoča boljše življenje in ne dopušča izkoriščanja in špekulacije.

Tudi drugod po naših prekmurskih vaseh se poraja novo, zadružno življenje. V okraju je že lepo število ekonomij, ki delujejo na skupni bazi aktivnega sodelovanja zadružnikov. Dokle- žovje, Bakovec, Lipovci, Lemerje, Čankova, Dolenci, Budinci, Salovci in še drugod, povsod se naši kmetje vedno bolj in bolj vključujejo v zadružništvo, kljub poiskusom posameznikov, ki se jim še vedno hočejo špekulacije in izkoriščanja.

Napredna miselnost se odraža tudi v spomladanski setvi, kjer kmetje sodelujejo in si pomagajo z vprežno živino, zbiranju semen itd. Kmetijske obdelovalne zadruge bodo s svojim uspešnim in vzletnim delom le še podkrepile ta razvoj.

LT

Občni zbor okrajnega sveta ZSS v Murski Soboti

Letni občni zbor okrajnega sveta ZSS v Murski Soboti je prikazal delo sindikalnih podružnic v preteklem letu. Stevilčno stanje sindikalnih podružnic se je posebno s poslednjim časom povečalo. Osnovanih je bilo 16 novih podružnic, tako da je v območju okrajnega sveta 54 podružnic z okrog 4000 člani. V začetku tega leta so bili po vseh podružnicah občni zbori, ki so pokazali, da se je politična zavest in razgledanost članov v precejšnji meri dvignila, zlasti po objavi krivične resolucije Informbiroja, ki so jo vsi člani obsodili. Vendar bi delo sindikalnih podružnic lahko bilo boljše, če bi grupni poverjeniki in pododbori izvrševali vse naloge, ki so jim poverjene. Za letošnje leto so sindikalne podružnice sprejele letni plan dela, no katerem se bo dejavnost vsakega poživila, ker se bo v delo podružnic uvedla nestrpnost in evidenca.

V preteklem letu so člani sindikalnih podružnic v Murski Soboti kot odgovor na klevetniško kampanjo proti vodstvu naše Partije izvršili lepo število prostovoljnih delovnih ur. Stevilni člani sindikalnih podružnic so bili za svoje delo nagrajeni z zlatimi in srebrnimi značkami. Samo pri gradnji zadružnega doma v Ženavljah je prejelo 5 članov zlato in 2 srebrno značko. Ob zaključku delo v zadružnem domu v Rakičanu so prejeli 4 člani sindikalnih podružnic zlate, 3 srebrne in 4 bronaste značke. Pri gradnji zadružnega doma v Gor. Lendavi je 5 članov prejelo zlate, 6 srebrne in 2 bronaste značke.

Rezultati dela članov sindikalnih podružnic bi bili vidnejši, če bi podružnice vodile točno evidenco o delu. Okrajni svet v Murski Soboti je postavil v jeseni sredi mesta velik grafikon, ki naj bi prikazoval uspehe prostovoljnega dela podružnic, toda grafikon je ostal prazen, čeprav člani podružnic izvršujejo svoje obveze in so naredili že precejšnje število rostovoljnih ur. Vsi slabše evidence katera je posvečena s strani upravnih odborov podružnic, kakor tudi okrajnega sveta, premajhna pažnja, je postal grafikon in z njim prostovoljno delo predmet nepotrebne kritike in omalovaževanja.

V odgovor na vse klevete pristašev resolucije Informbiroja in sosednih držav, ki so na vse načine hoteli omesti izpolnitev planskih nalog, so v preteklem letu člani sindikalnih podružnic v Murski Soboti pokazali veliko razumevanje do pravočasne izpolnitve planskih nalog. Lep primer za to je dalo delo tovarne perila, kjer so prvi uvedli brigadni sistem dela in s tem, kot tudi z nadurnim in nedeljskim delom delavke dosegle, da je bil plan tovarne perila predčasno izpolnjen. Manjši uspeh

je bil dosežen pri uvajanju norm in pri sistematizaciji delovnih mest. V nekaterih upravah so še vedno ljudje, ki se z različnimi izgovori izogibljajo uvedbi norm. Pa tudi sindikalne podružnice posvečajo temu vprašanju premalo pozornosti.

Pri zniževanju polne lastne cene so sindikalne podružnice v Murski Soboti dosegle v preteklem letu zadovoljive uspehe. Vrsto podjetij je treba pohvaliti. Državna elektrarna v Murski Soboti je znižala proizvodne stroške za 63,3%. Zelo so znižale te stroške tudi okrajna opekarna v Nemčavcih, tovarna perila v Murski Soboti, mestna kleparska delavnica in metlama.

Mnogo premalo so posvečali pažnje udarnikom in racionalizatorjem. Sindikalne podružnice v Murski Soboti niso znale prenesti svojega izkustva tudi na ostale člane. Udarnikom ni bila posvečena ona skrb, ki jo kot vzgledni delavci upravičeno zaslužijo. Med udarniki pa so še vedno taki, ki še danes razen naslova nimajo nikakega vidnega priznanja.

Kadrovska politika po sindikalnih podružnicah v Murski Soboti prav tako ni zadovoljiva. Vse delo leži vedno na istih ljudeh. Premalo pomoči se nudi zlasti učencem v gospodarstvu pri njihovi politiki in ideološki izgradnji in pri strokovni izobrazbi.

Zaščita dela v sohoških obratih še ni doživela onega razmaha kot je potrebno. Tečaj, ki je bil za delavske inšpektorje v mesecu decembru, je dal sindikalnim podružnicam nov kader, vendar pa vsi ti tovariši ne izpolnjujejo zaupanih jim nalog. Posledica tega so še vedno številne obratne nezgode.

V lanskem letu je bilo poslanih na oddih v razne počitniške domove preko sindikalnih podružnic 47 članov iz Murske Sobotne. Okrajni svet pa je že za letošnje leto prejel 112 napotnic za počitniške domove v naših najlepših letovih.

Delitev novih frontnih legitimacij izvršeno povsod na slovesen način

V kratke bodo osnovne frontne organizacije vršile delitev novih frontnih legitimacij med svojimi članstvom. Nove fronte legitimacije bodo pomenile utrditve Fronte in priznanje zavednim množicam članstva OF.

Legitimacije se bodo delile na množičnih sestankih OF, ki naj se jih udeležijo stodoletno vsi člani, in s tem dokažejo svojo frontovsko zavest in ponos. Sprejemajo naj nove prostovoljne delovne

višjih; od teh 28 brezplačnih za najboljše delavce in učence v gospodarstvu.

Po kritični oceni dela sindikalnih podružnic v Murski Soboti je občni zbor prejel sklepe za bodoče delo. Predvsem delo sindikalne podružnice polagale več pažnje ideološkemu dvigu članstva, ker se bo s tem dvignila tudi storilnost dela na vseh področjih.

HK.

Tekmovanje v čast II. kongresu ZSS

Na zadnjem delovnem sestanku so člani sindikata Okrajnega magazina iz Murske Sobotne med drugim sprejeli tudi tekmovalje v čast II. kongresa ZSS.

Tekmovanje, katerega napovedujejo Potrošniški zadrugi v Murski Soboti, Okrajni zvezi kmetijskih zadrug Murska Sobotna in vsem Kmetijskim zadrugam okraja Murska Sobotna, vsebuje naslednje točke:

1. Tekmovanje v ureditvi izložb, snage in reda v trgovskih lokalih, najbolj-ša postrežba potrošnikov.
2. Tekoče poslovanje knjigovodstva.
3. Izpopolnjevanje in dvig kadra.

Člani sindikata Okrajnega magazina se obvezujejo, da bodo do 1. julija 1949 sprejeli 15 novih učencev in s tem po-jačali svoj trgovski kader, a v mesecu maju bodo priredili aranžerski tečaj za svoje uslužbence.

Do 15. maja bodo imeli na tekočem poslovanje knjigovodstva.

Od 27. aprila do 1. maja bodo vse trgovske poslovalnice Okrajnega magazina tekmovalne, katera bo lepše uredila svojo notranjost, najboljše poslovala s potrošniki in katera poslovalnica bo najlepše okrasila svoje izložbe za 27. april in 1. maj.

Za ocenjevanje tekmovalnih rezultatov bo pri Okrajni zvezi trgovskih sindikatov formirana tekmovalna komisija.

frontne brigade, ki bodo mnogo doprinele k hitrejšemu razvoju našega gospodarstva.

Nova frontna legitimacija bo ponos delovnega državljanca, ker jo bo dobil le tisti, ki jo zasluži. Mlačneži, prikriti nasprotniki, vaški špekulanti in slični jih ne bodo dobili; dobilo jih bo v resnici le zavedno delovno ljudstvo, ki vlada danes svoje napore v graditve naše socialistične domovine.

Živahnost na gradiliščih zadružnih domov

Na travniku med Tišino in Tropovci je vsak dan živo — na gradilišču zadružnega doma. Videti je že zabetonirane temelje bodočega enonadstropnega doma. Obe vasi sta v tej pomladi resneje zagrabili za delo, kot lani. Tokrat so si prav vsi zadali obveze, ki jih že izpolnjujejo, a nekateri so jih že tudi presegli. Pertoci, za katerega je marsikdo mislil, da se bo izmikal, je pokazal prav nasprotno: s svojo vprego je pripeljal en voz apna preko svoje obveze.

»Pomagam že rad,« je dejal. »Toda na grafikonu me ne smete pozabiti,« je zažugal.

Grafikon dela, ki ga je naredil statističar Jože, vzbuja pri vseh pozornost, vendar je še nekaj takih, ki nimajo nobene rdeče črtice v svojem stolpcu, ki bi kazale njihove storjene ure. To so takšni, ki še vedno podcenjujejo delo, ker še niso pozabili tistega nazadnjaškega mnenja iz etare Jugoslavije: »Delo ponižuje.« Vsi graditelji zadružnega doma in vsi, ki se bore za lepše čase, pa vedo: brezdelje ponižuje...

Nekoliko dalje je vsa v cvetočem sadnem drevju, odmaknjene od ceste, vas Gradišče z nekaj manjšim, a vendar čednim gradiliščem. Tudi tu hočejo imeti enonadstropni dom. Z gradnjo so pričeli že lani, toda takrat so mnogi še vedno dvomili v korist doma prav tako kot na Tišini in delo je slabo napredovalo — izkopali so samo temelje...

To pomlad pa so že zabetonirali temelje in kmalu, morda že v ponedeljek, bodo pričeli z zidanjem.

Tov. Varga, ki je sleherni dan na gradilišču, član Krajevne odbora Fronte in izvoljen tudi v plenum, pripoveduje: »Na Tišini hitijo in pri nas tudi. Tam sta dve vasi in večji dom. Pri nas je ena vas in manjši dom. Istočasno smo začeli graditi. Torej smo sorazmerno enaki... Pa vendar bomo mi prej dogradili!«

V Tišini pa ga mislijo imeti gotovega, seveda v surovem stanju, že v maju. Povsod povzroča težave le zidanje. Manjka strokovnih delavcev.

VSAKO GRADILIŠČE IMA SVOJ NAČIN RAZDELITVE DELA

Dokler se delo ne razdeli načrtno, tako dolgo ni uspeha. To so ugotovili na gradilišču vasi Tišine in Tropovci, kakor tudi na gradilišču Gradišča.

»Razdeliti je potrebno delo na posameznika, ali pa na hišne številke in uvesti norme,« se je nekdo oglašil na množičnem sestanku. Sklenili so delati tako.

Slično je bilo tudi v Gradišču, le s to razliko, da so tam organizirali delo po brigadah. Vsaka brigada šteje dvanajst ljudi in vsak dan dela druga. Tudi mladina ima svojo brigado. Brigadir, ki je ponosen na svoje vaščane — seveda tiste, ki vsakokrat prihajajo graditi svoj zadružni dom, je zadovoljen z mladino. Posebno je zadovoljen z brigadirko Heleno:

»Enkratno je prekoračila svojo obve-

sko zborovanje. Po zborovanju pa se bo pričel dopoldanski kulturni program. prav tako na letnem odru v parku.

Glavni poudarek proslave bo na zborovanju in kulturnih nastopih v parku. Zato opozarjamo vse ljudsko-prosvetne svete in kulturne skupine, ki nameravajo nastopati na kulturnem programu v parku, da svoje točke pravočasno prijavijo. Vsaka grupa, ki želi nastopati naj to sporoči prireditvenemu odboru (OK KPS agit. prop. oddelek) vsaj do 25. t. m., da bo na ta način prireditveni odbor lahko pravočasno izdelal prvomajski kulturni program.

Takoj po končanem kulturnem sporedu sledi ljudsko veselje v mestnem parku.

1. maja popoldne se bodo vršile proslave na nekaterih gradiliščih zadružnih domov, kjer bodo tega dne otvoritve zadružnih domov. Iz Murske Sobotne bodo na obisk teh proslav organizirani množični obiski. Tudi kulturne skupne iz M. Sobotne bodo popoldne gostovale po gradiliščih. Točnejši spored teh proslav bomo objavili.

Prvi maj bomo proslavili nadvse slovesno. Zato je treba že sedaj misliti o predpripravih in temu posvetiti vso pažnjo.

—a—

zo,« pove vsakomur, ki pride na gradilišče.

Pa ne samo mladina, tudi starejši in najstarejši delajo. Prav vsi vaščani, razen onega, ki je imel čisto drugačne načrte. Hotel si je kupiti mlin in živeti bolj po »gospodski«. Temu seveda ni v računu zadružni dom.

Prav tako je tudi na gradilišču med Tišino in Tropovci. Ze blizu sedemdesetega leta je Rajbar, ki je sicer v sredo prvič vozil gramoz, vendar je dobro naglajal:

»Če že delamo, naj bo pošteno ali pa nič,« je pribil. Na vsak voz, ki ga je pripeljal, je naložil ne samo pol kubika, kot je norma, ki so si jo zadali, ampak več — skoraj tričetr.

Pa je morda nekdo mislil, da ne bo hotel pomagati.

In tudi Farič, skoraj istih let, ki je že godrnjal, da ga ne bo nihče videl na gradilišču, je prišel... Saj pa tudi ni mislil tako hudo, samo človek pač včasih pove več kot pa sam hoče.

Vsak se trudi. Vsak hoče čim prej izpolniti normo, da bo na grafikonu zaznamovano še več rdečih črtic v njegovem stolpcu in preko črte, ob kateri piše 100%.

LEP BO DOM, KO BO DOGRAJEN

Nihče več ne misli »čemu le nam bo zadružni dom?«. Zdaj je vsak ve, čemu. Ni samo to, ampak tudi to, kje bo in čemu bo služil vsak najmanjši prostor. Zdaj vsak veselo in zadovoljno opazuje rast doma in neštetokrat se sliši: »Pa bo res lep in velik naš dom. In tudi resnično bo njihov dom. Dom vseh vaščanov. Tukaj bodo poslušali radio odjaje, tukaj bodo gledali nastope igralskih skupin, ki jih bodo obiskale. Kar predstavljajo si že, kako bo v teh sobah, ko bo v njih inventar...«

Vendar je še vedno potrebno kaj spreminiti. Posebno v domu Tropovec in Tišine je potrebno še marsikaj izpopolniti.

»Zakaj naj bi bile stopnice tako ozke? En meter! Je že res, da so dovolj široke za prehod, toda če že gradimo, naj ima lep izgled, ne pa samo praktičnost,« govori nadzornik. Pa tudi Marič, strokovni vodja, je tega mnenja.

»Z materialom je sicer treba štediti, toda ne preveč. Dom naj bo ne samo velik in prostoren, ampak tudi lep na pogled,« ugotavlja.

V Gradišču pa so načrt izpopolnili sami. Dodali so še klet, ki je v načrtu, katerega so dobili od zadružne uprave, ni bilo, zmanjšali nekoliko dvorano in dodali še nekaj potrebnih prostorov. Zdaj bo dom takšen, kakršnega potrebujejo. Pa tudi nekaj materiala so sami zbrali...

Potrebno je le še delo, delo in zopet delo. Nadaljevati tako kot so začeli.

Mia fant, Grah, ki je pred dnevi prišel z zadružnega tečaja, rad premišluje o tem, kako bi izboljšali delo.

»Na mladinskem sestanku se moramo o tem temeljito pogovoriti. Mladina mora

(Konec na 2. strani)

Ponosni smo, da imamo Partijo, ki se ne boji nobenih težav

Uredba o odkupu žita v gospodarskem letu 1949-50

Splošne določbe

Da se zagotovi in pravilno razdeli žitni fond, se bo v gospodarskem letu 1949-50 izvajal obvezni odkup žita. Po predpisih o obveznem odkupu so kmetje in kmečke obdelovalne zadruge dolžne, da prodajo državi določeno količino žita, in sicer pšenice, rži, soržice, pira, ječmena, ovsa in koruze. Cene žitu, ki ga država odkupuje, določi zvezna vlada. Razen kmetov so dolžni prodati žito državi tudi nekmetje, ki imajo zemljo posejano z žitom, kakor tudi osebe, ki so vzele ali dale zemljo v zakup ali v obdelavo za pol pridelka. Podrobne predpise o načinu zadolžitve teh zadnjih oseb bo izdal republiški minister za trgovino in preskrbo v soglasju z zveznim ministrom za trgovino in preskrbo.

S presežki, ki ostanejo kmetom in kmečkim obdelovalnim zadrugam po obvezni oddaji po določbah te uredbe, kmetje in kmečke obdelovalne zadruge prosto razpolagajo (prosti presežki). Proste presežke lahko kmetje in kmečke obdelovalne zadruge prodajo državi s pogoji, ki so predpisani v uredbi o prodaji kmetijskih pridelkov, vezanih na pravico na nakup določenih industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah.

Kmečka gospodarstva, ki imajo manj kakor 2 ha obdelovalne površine, so oproščena obvezne prodaje žita.

Planiranje odkupa

Predhodni plan odkupa žita za posamezne ljudske republike izdela zvezni minister za trgovino in preskrbo v soglasju s predsednikom zvezne planske komisije. Republiški ministri za trgovino in preskrbo pa razdelijo predhodni plan odkupa žita na oblastne ljudske odbore, oblastni ljudski odbori na okrajne ljudske odbore, okrajni ljudski odbori pa na krajevne ljudske odbore. Na temelju predhodnega plana odkupa žita, ki ga je prejel od okrajnega ljudskega odbora, izdela krajevni ljudski odbor ob dozorovanju žita predhodno zadolžitve za vsako posamezno kmečko gospodarstvo, pri čemer določi količino in vrsto žita, ki ga bo gospodarstvo dolžno prodati državi. Predhodno zadolžitve izdela krajevni ljudski odbor na temelju površine, ki jo je bilo gospodarstvo po setvenem planu dolžno posejati, in na temelju ugotovljenega žetvenega donosa. Oceno žetvenega donosa izvršijo ob dozorovanju žita in v roku, ki ga določi zvezni minister za trgovino in preskrbo, komisije, ki jih sestavi krajevni ljudski odbor po odobritvi okrajnega ljudskega odbora. Predhodno zadolžitve vpiše krajevni ljudski odbor v posebne spiske. Krajevni ljudski odbor pošlje sestavljene spiske v dveh izvodih skupno s seznamom zadolžitve kmečkih obdelovalnih zadrug na temelju njihovih potrjenih planov proizvodnje in tržnih presežkov okraj. ljudskemu odboru. Izvršilni odbor okraj. ljudskega odbora pregleda na svoji seji predložene zadolžitvene spiske in jih popravi, kolikor je to potrebno. Po pregledu spisov sestavi izvršilni odbor okrajnega ljudskega odbora predhodni plan odkupa s pregledom zadolžitve po kategorijah gospodarstev in področjih krajevnih ljudskih odborov. Plan odkupa žita dostavi okrajni ljudski odbor oblastnemu ljudskemu odboru. Izvršilni odbor oblastnega ljudskega odbora sestavi predhodni oblastni plan odkupa žita s pregledom zadolžitve po okrajih in ga pošlje republiški ministru za trgovino in preskrbo. Republiški minister za trgovino in preskrbo sestavi predhodni plan odkupa za republiko po okrajih in oblasteh in ga pošlje zveznemu ministru za trgovino in preskrbo. Na temelju predhodnih planov odkupa žita po ljudskih republikah sestavi zvezni minister za trgovino in preskrbo predlog splošnega državnega plana odkupa žita in ga predloži zvezni vladi v odobritev.

Splošni državni plan odkupa žita, ki ga določi zvezna vlada, pošlje zvezni minister za trgovino in preskrbo ljudskim republik v izvršitev. Krajevni ljudski odbori bodo na temelju plana žita izvršili ustrezajoče popravke v spisih zadolžitve gospodarstev. Po tako popravljenih spisih izda izvršilni odbor krajevnega ljudskega odbora vsakemu gospodarstvu odločbo o zadolžitvi, v kateri določi vrsto in količino žita, ki jo je dolžno obvezno prodati državi, kakor tudi rok oddaje.

Kako se določi količina obveznega odkupa za posamezno gospodarstvo

Krajevni ljudski odbori so dolžni, da v skladu s setvenim planom sporoče vsakemu kmečkemu gospodarstvu pred pomladansko setvijo velikost površine, za katero bo zadolženo s prodajo, in sicer za vsako vrsto žita posebej.

Za vsako kmečko gospodarstvo, razen za gospodarstvo do 2 ha se ugotovi ob dozorovanju žita žetveni donos, kakor

tudi presežek žetvenega donosa, od katerega je dolžno prodati državi določeno količino žita. Žetveni donos se ugotavlja tako, da se količina obdelovalne površine, ki jo je bil kmet dolžan posejati, pomnoži z donosom na 1 ha, ki ga ugotovi komisija. Od tako ugotovljenega skupnega žetvenega donosa se odštejejo količine, potrebne za prehrano članov gospodarstva in druge spodaj naštetje potrebe, da se dobi temelj za ugotovitev količine, ki jo je kmetijsko gospodarstvo dolžno prodati državi (presežek žetvenega donosa).

Količina žita, ki ga je kmečko gospodarstvo dolžno prodati državi, se izračuna v odstotkih presežka žetvenega donosa. Odstotek presežka žetvenega donosa se določi po velikosti skupne obdelovalne površine po skupinah kmečkih gospodarstev takole:

Prva kategorija: od 2—3 ha orne zemlje, odstotek od presežka žetvenega donosa 60—68.

Druga kategorija: velikost orne zemlje od 3—5 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 60—68.

Tretja kategorija: velikost orne površine 3—8 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 60—68.

Četrta kategorija: velikost orne površine od 8—10 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 80—95.

Peta kategorija: velikost orne površine od 10—15 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 80—95.

Šesta kategorija: obseg orne površine od 15—20 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 80—95.

Sedma kategorija: obseg orne površine od 15—20 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 80—95.

Vokviru zgoraj določenih odstotkov odredi krajevni ljudski odbor odstotek za vsako posamezno gospodarstvo, pri čemer upošteva njegovo gospodarsko moč in druge pogoje, ki lahko vplivajo na velikost obvezne oddaje. Kot obdelovalne površine se štejejo: njive, vrtovi, sadovnjaki, vinogradi in travniki.

Proti odločbi o zadolžitvi z obveznimi oddajami žita se lahko poda ugovor na okrajni ljudski odbor v roku 3 dni po sprejemu odločbe, okrajni ljudski odbor je dolžan rešiti ugovor v roku 8 dni. Ugovor ne odlaža rešitve.

Za prehrano članov gospodarstva se pušča po 250 kg belega žita ali 300 kg koruze za vsakega člana gospodarstva oziroma ustrežajoče količine obeh vrst žita. Za člane gospodarstva se štejejo vse osebe, ki žive v skupnem gospodinjstvu, bodisi da so člani družine, bodisi, da so stalno zaposleni v dotičnem kmečkem gospodarstvu. Za seme se pušča do 200 kg belega žita oziroma do 40 kg koruze na 1 ha površine, ki se bo posejala. Za mlavec se bodo pustile količine, določene po posameznih odločbah. Za prehrano delovnih konjev in goveje živine, molznih krav, prašičev in plemenske živine se bo pustila proizvajalcem zadostna količina koruze ali ovsa v skladu s krajevnimi razmerami ali udomačenim načinom krmljenja živine.

Republiški minister za trgovino in preskrbo bo v sporazumu z republiškim ministrom za kmetijstvo določil za posamezne rajone oziroma okraje, koliko belega žita in koliko koruze se bo pustilo za prehrano članov gospodarstva v skladu z zgoraj določeno višino, kakor tudi količine žita za seme v zgoraj določenih mejah. Republiški minister za trgovino in preskrbo bo v sporazumu z republiškim ministrom za kmetijstvo ter v soglasju z zveznim ministrom za trgovino in preskrbo določil najvišjo količino koruze in ovsa, ki se bo pustila za prehrano ene živali po posameznih rajonih. Ob določanju teh količin se bodo upoštevali udomačeni načini prehrane živine v posameznih krajih kakor tudi potrebe živalskega fonda.

Okrajni ljudski odbori so dolžni pred začetkom odkupa dostaviti odkupnemu podjetju izvelec iz spiska zadolžitve, v katerem bo povedano posebej za področje vsakega krajevnega ljudskega odbora in posebej za vsako skupino gospodarstev, koliko je katero gospodarstvo poimensko zadolženo z obveznimi oddajami in s katero vrsto žita. Pooblaščenim odkupnim podjetjem oziroma poslovnim izpostavam direktije državnega žitnega fonda se morajo obvezno prodati tudi vse mlavečne merice, mlinске merice, manipulativni presežki mlinov, merice luščilnic koruze in mlinov za zdrob, kakor tudi žito, ki ga je prejmejo strojno-traktorske postaje za čiščenje semen kot plačilo v naravi za svoje usluge.

Obveznosti kmečkih obdelovalnih zadrug in ekonomij kmetijskih zadrug

Količine obvezne oddaje žita kmečke obdelovalne zadruge se določijo v planu proizvodnje in tržnih presežkov kmetijskih pridelkov. Da bi se ugotovil plan tržnih presežkov, se odštejejo od skupne proizvodnje žita količine potrebne za prehrano zadruginih članov in njihovih družin, kakor tudi količine, potrebne za fonde (semenski fond, fond živalske hrane, rezervni fond semen, živalske in človeške hrane). Od določenega tržnega presežka žita se pusti kmečki obdelovalni zadrugi 10 do 30% tržnih presežkov po velikosti zadruge, njeni gospodarski moči in značaju proizvodnje, s katero se kmečka obdelovalna zadruga bavi.

Plan proizvodnje in tržnih presežkov kmetijskih pridelkov kakor tudi količine obvezne oddaje ekonomij kmetijskih zadrug se določijo tako kakor za kmečke obdelovalne zadruge. Navodila k tem določbam bo predpisal zvezni minister za kmetijstvo.

Kazenske določbe

Kolikor dejanja ne vsebuje znakov kazenskega dejanja, se kaznujejo z denarno kaznijo do 50.000 din ali s popravnim delom do 3 mesecev tiste osebe, ki so zavezane prodati žito po predpisih te uredbe:

a) če brez upravičenega razloga in namenoma ne izpolni obveznosti v določenem roku;

b) če dajo netočne podatke, ki vplivajo na ugotovitev obveznosti;

c) če namenoma ne posejejo po planu določenih površin z žitom, ali če namenoma opustijo nadaljnje obdelovanje posejanih površin ter posevki propadejo ali utrpijo škodo.

Upravno kazenski postopek vodijo in izrekajo kazni izvršilni odbori okrajnih (mestnih) ljudskih odborov.

Kolikor dejanja ne vsebuje znakov kaznivega dejanja, se kaznujejo odgovorni uslužbenci v poverjenstvu za trgovino in preskrbo izvršilnega odbora okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora, oziroma uslužbenci krajevnih ljudskih odborov, kakor tudi voditelji in odgovorni uslužbenci pooblaščenih državnih podjetij oziroma zadrug za odkup žita s kaznijo do 20.000 din.

SLAVNOSTNA PROSLAVA

8. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije bo v torek, dne 26. aprila 1949, s pričetkom ob 20. uri v dvorani Fizkulturnega doma v Murski Soboti.

Prireditveni odbor

a) če ne sporočijo ali ne sporočijo pravočasno vsakemu kmečkemu gospodarstvu pred pomladansko setvijo velikost površine, za katero bo zadolžen s prodajo, in sicer za vsako vrsto žita posebej;

b) če zaradi malomarnega in birokratskega dela ne ukreduje, da se izvrši zadolžitve gospodarstev pravočasno;

c) če ne poročajo pravočasno ali če netočno poročajo;

d) če ne vodijo na predpisani način evidence o zadolžitvah, kakor tudi o odkupljenih in oddanih količinah žita;

e) če razpolagajo z odkupljenim žitom v nasprotju z obstoječimi predpisi ali v nasprotju z dispozicijami, ki jih dobijo od pristojnih organov, oziroma od podjetij.

Kazni izreka republiški minister za trgovino in preskrbo na podlagi izvedenega upravnokazenskega postopka po predpisih temeljnega zakona o prekrških.

Končne določbe

Republiško ministrstvo za trgovino in preskrbo bo v soglasju s predsednikom republiške vlade izdalo podrobna navodila oblastnim ljudskim odborom o načinu razdelitve plana na okrajne in krajevne ljudske odbore, o pomoči okrajnim in krajevnim ljudskim odborom ter o smernicah, po katerih se bodo ravnali krajevni ljudski odbori pri zadolžitvah gospodarstev. Obenem bo določilo roke, v katerih se morajo izvršiti dela v zvezi z izvedbo te uredbe. Do formiranja oblastnih ljudskih odborov bodo njihove naloge in pravice opravljali sekretariatji vlad ljudskih republik za oblasti.

Skrb za slepe v ljutomerskem okraju

(iz poverjenjstva za okraj Ljutomer)

V našem okraju imamo 25 slepih. Od teh je nekaj onemoglih, za delo nesposobnih; nekaj pa jih je še mladih, življenja polnih, ki bi še delali in mnogo koristili skupnosti pri graditvi boljše bodočnosti, če ne bi bili slepi.

Poverjenjstvo za slepe smo ustanovili v letu 1948 in na občnem zboru, ki smo ga izvedli prvi v Sloveniji, postavili odbor, ki je takoj pričel s poslovanjem.

Da čimbolj olajšamo življenje slepega in predvsem, da ugotovimo, česa je potreben, smo najprej sestavili seznam slepih, uredili evidenco in statistiko, nato pa obiskali vsakega slepega posebej. Poskrbeli smo, da je vsak prejel pripadajočo mu živilsko nakaznico in industrijske točke, da je vsak potreben prejel pomoč in denarno podporo socialnega skrbstva in da so bili vsi zdravniško pregledani.

Do zdaj smo imeli 4 obdaritve z obliko in eno z denarjem. Izvedli smo 15 sej, dve tromesečni konferenci in tri sestanke slepih. Na terenu smo izvedli 12 predavanj o vzrokih slepote, čuvanju oči in zdravljenju oči. Izvedli smo tudi eno prireditev z zelo dobrim sporedom in predavanjem.

Prijavili smo dva slepca za učne pletarske obrti in vršimo pripravke za ustanovitev pletarske delavnice na Kogu. Izvedli smo dva izleta v bližnje okolice, enkrat v vinogradniško zadrugo Železne dveri in drugič v Ivanjkevce. Skrbimo za splošni življenjski in kulturni dvig slepih v našem okraju, doseči hočemo, da bodo vsi slepi čutili skrb nove Jugoslavije, da se bodo zavedali, da današnja oblast skrbi tudi za nje, ki so bili nekoč prepuščeni sami svoji usodi in milosti drugih ljudi.

Tekmujemo za 1. maj

V letu 1948 je naše poverjenjstvo prejelo drugo prvomajsko nagrado v Sloveniji, ter priznanje in pohvalo za poslovanje skrbi za slepe. V letu 1949 pa hočemo doseči še vidnejše uspehe, želimo, da se naše delo izboljša in izpopolni, zato smo in bomo storili vse, da bo tudi letošnja prvomajska nagrada naša. Dosegli bomo, da bodo vse točke prvomajskega tekmovanja dosežene in tudi presežene.

1. V organizacijskem poslovanju bomo dosegli, da bo v celoti urejena evidenca in statistika, da bo nalozena vsa kartoteka, da bodo vključeni in včlanjeni vsi slepi. V redu in pravočasno bomo dostavljali izčrpan mesečna poročila Glavnemu odboru, izvedli čim več in čim bolj pripravljenih sej, na katerih bomo reševali vse probleme slepih ter vse zapisnike pravočasno dostavili Glavnemu odboru.

2. V kulturno prosvetnem sektorju bomo dvignili kulturni nivo slepih, izvedli čim več in čimbolj dobro organiziranih sestankov, priredili več predavanj o združenju slepih in problemih slepih, dopisovali redno v časopisje ter zbrali čim več naročnikov za časopis Združenja slepih.

3. V gospodarskem sektorju bomo skrbeli za zaposlitev in šolanje slepih.

Ljudska prosveta

Okrajni plenum Ljudske prosvete

Okrajni ljudsko-prosvetni svet sklicuje dne 23. aprila 1949 s pričetkom ob 9. uri dopoldne v dvorani Okrajnega odbora OF v Murski Soboti plenum Ljudske prosvete. Plenuma se udeležijo zastopniki vseh krajevnih ljudsko-prosvetnih svetov, SKUD in množičnih organizacij.

Zivahno, razgibano kulturno-prosvetno dejavnost v našem okraju bo treba še naprej razvijati, za to pa je treba prav tako načrtnega dela. V mnogih naših vaseh so dani pogoji za ustanovitev kulturno umetniških in izobraževalnih društev. To nam dokazuje visoko število odigranih iger, številne knjižnice, akademije in drugi kulturni nastopi. Okrajni plenum bo pregledal kulturno umetniško in ljudsko prosvetno delo v preteklem letu. Mnogi LPS si še niso povsem jasno niti glede svoje vloge po obliki dela, niti po ideološki vsebini dela. Ponekod premalo pazijo na kvaliteto dela pa tudi druge pomanjkljivosti se opazajo. Zato bo plenum Ljudske prosvete postavil tudi plan kulturno umetniškega

pih, poslali bomo Glavnemu odboru točne podatke o zaposlitvi slepih v okraju, poskrbeli bomo, da bomo dela zmožne slepe zaposlili ter redno in točno poravnali vse obveznosti v denarju do Glavnega odbora.

4. Socialni sektor. Obiskali bomo vse slepe na terenu, poskrbeli za to, da vsi potrebni prejmejo denarno pomoč socialnega skrbstva, ter splošno skrbeli za njih socialno in zdravstveno stanje.

Vsekakor bomo skušali doseči in preseči vse točke tekmovanja.

Z obiska pri slepem na terenu

V jeseni 1948 smo obiskovali slepe v okraju. Šli smo od hiše do hiše slepih, se zanimali za njihovo življenje, za zdravje, za delo vsakega posameznika, za zasebno življenje in udeleževanje v družbenem življenju.

Tiho in mirno je njihovo življenje; navezani so na svojce in vse, kar se dogaja zunaj, jih ne vznemirja.

Toda tako življenje je bilo le, preden smo ustanovili Združenje za slepe in jih pritegnili v vsakdanje delo in ustvarjanje. Z negotovostjo so prihajali na občni zbor. Vse jim je bilo tuje, mnogo nerazumljivo. Velike in nedosegljive so se jim zdele naloge, ki jih je nova organizacija postavljala pred njih. Nove so jim bile besede o udeleževanju v vsakdanjem življenju.

Vendar so začeli delati in delo jih je pritegnilo iz prejšnjega otopelega življenja. Nov čas je tudi njim prinesel novo življenje, nove cilje. Začutili so, da so tudi oni člani družbe — ljudje, ki imajo prav tako pravico do življenja in do dela v javnem udeleževanju.

Obiskala sem slepo tovarišico:

Njen obraz ni kazal več tistih znakov nezaupnosti, kot jih je kazal nekaj mesecev prej, ko smo prvič sklicali množični sestanek slepih. Veselo mi je stopila nasproti. Nekaj novega; nekaj živahnega je bilo v njenem govorjenju. Zanimalo jo je vse. »Kdaj bo zopet sestanek?« je bilo njeno najvažnejše vprašanje. Ko sem ji odgovorila, da bo kmalu, je hotela vedeti še več: o čem bomo govorili, kakšen je načrt za nadaljnje delo, kako se bo organizacija razvijala, koliko je še slepih v okraju, kako je urejeno po drugih okrajih, kakšne sestanke vodijo drugod, kakšen je njihov poverjenik in še mnogo, mnogo je spraševala. Vse bi rada vedela, vse jo je zanimalo, sto vprašanj je imela, ki bi nanje želela odgovor.

Ko sem odhajala, mi je stisnila roko in veselo dejala: »Nič več nisem osamljena kot prej. Zdaj vem, da je tudi drugod mnogo ljudi, ki jih je doletela ista usoda kot mene, ki pa so vendar polni življenja in dela, ki se zavedajo, da je tudi za nje prišel čas v novi državi, da lahko dosežejo svoje pravice, da začivijo lepše in boljše, kot so živeli do zdaj.«

Preproste so bile njene besede, toda v njih je bila občutna toplota in resničnost. Mnogo življenjske volje je bilo v njih. Obiskovalka.

in ljudskoprosvetnega dela za tekoče leto.

Plenum bo razčlenil dosedanje delo v organizacijskega, ideološko-političnega in kvalitetnega stališča. Zato opozarjamo vse LPS in SKUD, da se plenuma sigurno udeležijo.

OLPS Murska Sobota

Obvestilo OOOF Murska Sobota frontnim organizacijam

V nedeljo, dne 24. aprila 1949, se bodo vršile po vseh centrih sektorjev sektorske konference Osvobodilne fronte, ki jih bodo posetili tudi okrajni aktivisti Fronte.

Na konferencah se bo razpravljalo o vseh važnih, tekočih vprašanjih dela osnovnih frontnih organizacij. Konferenc naj se udeležijo vsi odborniki vaških oz. krajevnih frontnih odborov, člani Okrajnega plenuma OF, zastopniki LMS in AFŽ.

Okrajni odbor OF Murska Sobota

Naj živi Ljudska fronta - borbeni zveza delavcev in kmetov

Uspela pionirska prireditev v Murski Soboti

Pionirji odreda »Kajuh« iz Murske Sobotice so priredili preteklo soboto lepo uspešno pionirsko prireditev v dvorani Fizkulturnega doma v Murski Soboti. Prireditve je bila zelo obiskana in tudi program sam je bil zadovoljiv. Pionirji so nastopili s recitacijskimi točkami, solo petjem in telovadno točko. Za tem je bila na vrsti uprizoritev pionirske

igre »Pionirji iz Tihega dolca«. Nekaj pionirjev je svojo vlogo zelo lepo odigralo. Bolj pestra izbira kostumov (medved, lisjak, ververica, petelin, zajec), bi dala igri še lepši odraz.

Druga dne so pionirji gostovali s prireditvijo v Kmetijski obdelovalni zadrugi v Kramarovecih, kjer so prav tako želi priznanje.

B. V.

biti vzgled... Če bomo mi začeli z boljšim in uspešnejšim delom, nam bodo še ostali sledili,« tako pravi.

Večina materiala pa je že pripravljena. Zidaki so lepo zloženi ob gradilišču. Gradilščani jih bodo pripeljali le še 2000 in dovolj bo.

Na gradilišču Tišina-Tropovci bo treba še več voženj, kajti tudi z lesom so Gradilščani nekoliko naprej.

V naših obmurskih vaseh resno mislijo na gradnjo zadruginih domov. Delovni kmetje dokazujejo s svojim delom, da ni tako, kot kričijo na nas izza meje in da je takih, ki se še vedno z lažmi tolažijo, le malo, tako malo, da sploh niti pomembno ni govoriti o njih, kajti čas jim je že davno potekel.

Tudi v obmurskih vaseh bodo zresli zadrugini domovi, razvilo se bo zadrugništvo — porok boljšega življenja naših vasi.

-DP-

Po naši domovini

SOMBOR

V somborskem okraju je končana setev jarega ječmena na zemljiščih zadrug. Setev ovsa se prav tako bliža koncu. Na področju tega okraja je pričela setev krmne bilje. Setev sladkorne pese je do sedaj izvršen okrog 50%, a sončnic pa 40% napram operativnemu planu. Dela najbolje napredujejo na zadrugi posesti.

Preko polovice do danes izvršenih del so naredile gospodarske strojne postaje. Postaja v Stanišiču je dosegla najboljše rezultate v setveni kampanji.

MAKEDONIJA

V večjem številu okrajev Makedonije, vzporedno s setvijo jarih žitaric, krmne in industrijskega bilja, sejejo se vrtnarske kulture. V tikveškem, strumskem, dževdželskem in nekaterih drugih okrajih je do sedaj več kot 520 ha zemlje zasejano z zelenjavo.

V toplih gradah, ki imajo v tem letu mnogo večjo površino, se gojijo velike količine povrtnine. V združnih, državnih in privatnih vrtovih se pripravljajo zemljišča za setev povrtnine. V mestnih in delavskih ekonomijah pa je setev že v teku.

Plan setve povrtnine, v sorazmerju z lanskim, je večji za 80%, kar bo v veliki meri doprineslo boljšemu oskrbovanju mestnega prebivalstva z zelenjavo. V skopskem okraju se bo zasejalo v tej pomladi okrog 2000 ha več povrtnine kakor pa v 1948. l., a v bitolskem okraju okrog 2500 ha.

Na vrtnarskih posestvih in na ekonomijah se bo zasejalo s površino 2500 ha zemlje, a v kmečkih obdelovalnih združenjih okrog 4500 ha. Ker se šteje kmečkih obdelovalnih združenj vedno več, bo njihov delež v oskrbovanju mestnega prebivalstva z zelenjavo mnogo večji v tem letu.

tem letu. Za uresničitev plana setve povrtninskih kultur obstajajo pogoji, ker je seme in umetnega gnojila v dovoljni količini.

BELOVAR

Te pomladi se bo v belovarskem okraju izvršila melioracija 86 ha zemljišča. Člani Ljudske fronte tega okraja so se obvezali, da bodo za pogozdovanje dali 41.000 prostovoljnih delovnih dni Sadike za pogozdovanje bo osigural razsadnik gospodarstva v Belovaru.

NR SRBIJE

Po letošnjem planu gozdnega gospodarstva v Peči na terenu peškega, džakovskega in džurakoviškega okraja se bo pogozdilo okrog 160 ha goščave. Razen tega se bodo okopale sadnice na površini 105 ha. Obdelal in zasejal se bo gozdni razsadnik v veličini 5 ha. V razsadnikih gozdnega gospodarstva je okrog 415.000 enoletnih sadik, ki se bodo uporabljale v toletnem pogozdovanju.

DALMACIJA

Na vsem področju Dalmacije je pričela 2. aprila petnajstredna akcija za popravo cest. Že v prvih dneh akcije je veliko število frontovcev pristopilo k delu. Tako se je v sinjskem okraju udeleževalo prvega dne 1250 frontovcev, ki so dali 4727 prostovoljnih delovnih ur.

Najboljše rezultate na področju sinjskega okraja je doseglo mesto Sinj, kjer so člani Fronte dali 3520 delovnih ur. Frontovci Dubrovnika so dali dva dneva in 3132 delovnih ur.

V kninskem okraju so prvega dne akcije frontovci Zagorevci, Kijeva Vrhpolja in Golubiča dali 759 delovnih dni. V šibeniškem okraju je v prvih dveh dneh bilo popravljenih 9000 m cest.

Ženaveljski pionirji nam pišejo . . .

Že večkrat smo čitali v našem časopisu o delu Ženavljancov. Pisali so frontovci, mladinci, združniki, le pionirji se še nismo oglasili. Zato bi radi sporočili ostalim pionirjem našega okraja nekaj o svojem delu.

Tudi mi, najmlajši, pionirji iz Ženavlj, ne držimo križem rok. Pomlad nas je našla v delu. Tekmovali smo v čast IV. kongresu mladine, sedaj pa že tekmujejo za 1. maj. V dosedanjem tekmovalstvu smo se vedno zadostili vsem zadanim obvezam, celo presegli smo jih. Večkrat je bilo trdo, nato pa z voljo smo vse premagali.

Že v lanskem letu smo veliko pomagali našim združnikom pri gradnji združnega doma v Ženavljah. Sami smo zložili preko 60.000 kosov zidakov za združni dom. Pa tudi pri ostalih delih smo pomagali. Tudi letos nadaljujemo z delom pri notranji opremitvi združnega doma. Združni dom bo tudi naš, zato smatramo za svojo dolžnost, da pomagamo pri gradnji. Ob priliki otvoritve doma je bil naš odred pohvaljen od

Okrajne združne uprave in nagrajen. Odred je prejel tudi zlato združno značko. Na to smo vsi pionirji Ženavlj zelo ponosni. Tudi letos hočemo pripetiti na naš odredni prapor še eno zlato značko.

Veliko pažnjo posvečamo učenju. Medsebojno tekmovalstvo in pomoč, ki jo nudijo boljši učenci slabšim, mnogo pomaga dvigu učnih uspehov. Pripravljamo se tudi na kulturno prireditev. Redno menjamo pionirski stencas, preko katerega se seznanjamo s svojim delom, doseženimi uspehi in grajamu napake.

Pozivamo pionirje ostalih odredov, da tudi oni pišejo kaj o svojem delu, kajti tako se bomo učili drug od drugega.

Vse bralce »Ljudskega glasu«, posebno pa pionirje, pozdravljamo z našim pionirskim pozdravom:

Za domovino s Titom — naprej!

Pionirji odreda Staneta Semičar-Dakija, Ženavlj

Aktivnost mladine Ekonomskega tehnikuma

Ekonomski tehnikum v Murski Soboti deluje že od osvoboditve sem in tako omogoča prekmurski mladini gospodarsko izobrazbo. Solo obiskujejo tudi številni dijaki iz sosednjih okrajev.

Mladinski aktiv, ki deluje v okviru šole, polaga veliko pažnjo vzgoji dijakov-mladincev in žanje pri tem — predvsem v zadnjem času — vidne uspehe.

Ekonomski tehnikum v Murski Soboti je v zdajšnjem šolskem letu presegel plan vpisa za 25 odstotkov. V tem je vidno veliko zanimanje in želja naših dijakov po gospodarski izobrazbi, ki postaja čedalje važnejša pri izvedbi našega petletnega plana.

Mladinska organizacija šole si je že v začetku šolskega leta zadala resne naloge. Na prvi mladinski konferenci je bil sprejet obširen delovni plan. Aktiv je izvolil tudi svoj mladinski sekretariat, katerega naloga je, da skrbi za izvedbo delovnega plana, da vzgaja mladino in ji pomaga pri učenju.

V preteklih šolskih poletnih počitnicah se je veliko število učencev tehnikuma udeležilo mladinskih delovnih akcij. V Novi Gorici je bilo proglašeno več udnikov. Poleg velike večine poiztovalnih mladincev se je našlo tudi nekaj takih, ki so poizkušali razbijati enotnost mladine. Toda zavedni mladinci so obračunali z njimi. Na izredni mladinski konferenci v februarju letos so bili izključeni iz mladinske organizacije Merklin, Kološa, Bencik, Štivan in Kuštor. Vodstvo aktiv je predlagalo ravnateljstvu šole tudi izključitev iz zavoda. Omenjeni so nehalo biti člani mladinske organizacije, kakor tudi dijaki socialistične šole.

Novoizvoljeno vodstvo mladinskega aktiv si je zadalo nalogo, da vzpostavi redne stike z mladino Ekonomskega tehnikuma v Čakovcu. Tako so dijaki sboškega tehnikuma tudi v letošnjem letu obiskali tovarise iz čakovske šole in se z njimi pogovorili o delu in učenju. Ob tej priliki so bile med obema šolama odigrane tekme v odbojki, nogometu in šahu.

V preteklem letu so mladinci Ekonomskega tehnikuma v Murski Soboti zgradili na dvorišču šole igrišče za odbojko, ki v prostem času privablja številne mladince. Poleg dobre moške ekipe obstoja na šoli tudi močna ženska ekipa odbojke. V zimskih poletnih počitnicah je bil pod vodstvom profesorja tov. dr. Pezdica organiziran tudi enotedenski smučarski tečaj na Planici. Dijaki so na tem tečaju pridobili precej tehničnega znanja in smučanju. Že večkrat so mladinci tehnikuma ob prostem času s kolesi obiskali številne kraje v Prekmurju.

Predkongresno tekmovalstvo v čast IV. kongresa LMS je zajelo tudi mladino sboškega Ekonomskega tehnikuma. Na predvolivni konferenci, kjer so mladinci izvolili svoje delegate za okrajno konferenco, so tudi pregledali potek in uspehe predkongresnega tekmovalstva.

Glavna pažnja in skrb se je posvečala učenju. Ker je bil učni uspeh ob poletju precej slab, so v tekmovalstvu sprejeli obvezo, da bodo učenje in učne uspehe sproti kontrolirali, zlasti pa vodili nadzor nad slabšimi učenci. S tem v zvezi so vložili veliko truda in pažnje v učne krožke in razvili njih dejavnost. Predkongresna obveza — 60 sestankov v krožkih — je bila izpolnjena in celo presežena. Vršilo se je skupno 109 predavanj v krožkih, v katere je bilo za-

jetih čez 200 ur. O učnih uspehih se je razpravljalo tudi na razrednih sestankih, kjer so vodje krožkov poročali o delu in uspehih svojih krožkov. Mladinci so sprejeli novo obvezo, da bodo do prve ocenjevalne konference dvignili učni uspeh za 10 odstotkov.

V predkongresnem tekmovalstvu je bilo tudi 8 predavanj v marksističnem krožku. Krožek redno poseča 30 dijakov. Poleg tega je bilo izvedenih še 23 razrednih sestankov, na katerih so se vršili politični pregledi in študij sklepov II. plenarnega zasedanja CK KPJ.

Obstoja tudi znanstveni krožek, ki ga obiskuje 35 dijakov. V okviru znanstvenega krožka je bilo doslej 10 predavanj.

Vodstvo aktiv skrbi tudi za kulturno prosvetno delo. Igralska skupina je naštevila Nusičevu komedijo »Gospa ministrica«. Upriporitev je zelo lepo uspela in odnesla zadovoljivo kritiko. Igra je

Pogovor z dopisniki

KF — Cankova. Vaš dopis, izpopolnjen z dodatnimi podatki, objavimo v prihodnji številki. Pišite še kaj. Sporočite nam, kako potekajo dela pri gradnji združnega doma v Cankovi.

AS — Runec-Ljutomer. Vaš dopis smo prejeli. Poročila Vaše vrste so zanimiva, če so podkrepjena s konkretnimi primeri, zato se v takih sestavih izogibajte načelnosti. Oglasite se še kaj.

DK in ZV — Ljutomer. Iz Vaših dopisov je razvidno, da imate smisel za dopisovanje. Da dopisov nismo objavili že v zadnji številki, je vzrok v tem, ker smo imeli za objavo pripravljene veliko važnega gradiva o Fronti, o predkongresnem tekmovalstvu itd. V poročilih se držite konkretnih primerov, pišite zgoščeno. Poizkusite napisati kako reportažo o združnih domovih, obdelovalnih združenjih, ekonomijah ali o sličnem.

TF — Murska Sobota. Snov, ki ste jo izbrali za Vašo črtilo »Berača«, ni ravno najbolj primerna današnjim dnem. Ne trdimo sicer, da je v celoti slaba, kajti nekaj dobrega je le vmes. S temeljitimi popravki uredništva bi še bila primerna za objavo, vendar po teh popravkih vsebinsko ne bi bilo to Vaše delo, zato črtilce ne moremo objaviti. Poizkusite se kaj.

GP — Rogaševci. Ker se je zadeva, katero opisujete v Vašem dopisu, medtem že uredila in smo ugotovili, da dogodek ni bil v celoti tak, kot ga Vi opisujete, dopisa nismo objavili.

XY — Beltinci. Važi skoraj isto, kot za GP. Pripominjamo pa, da dopisov brez pravega podpisa ne objavljamo.

Uredništvo.

POPRAVEK

Pomotoma je izostalo pri objavi letnega plana OF okraj Murska Sobota v zadnji številki sledeče:

Do konca tega leta bomo v socialistično gospodarstvo vključili 10% celotne zemeljske površine našega okraja.

Ta odstavek se dodaje k delu kmečke komisije pod točko 3.

bila uprizorjena v Murski Soboti trikrat in dvakrat v Beltincih in Rakičanu. Vsem predstavam je prisostvovalo preko 2100 gledalcev. Čisti dobiček teh prireditev je namenjen delno za ekscurzije letošnjih maturantov, delno pa za opremljanje mladinske delovne čete, ki bo v poletnih krenila na Avtostrado. Število naročnikov »Mladine« se je v predkongresnem tekmovalstvu dvignilo od 31 na 66. Napisanih je bilo tudi veliko parol za okrasitev šole in mesta ob priliki IV. kongresa LMS. Igralska skupina je pripravila kulturni nastop za zaključek šolskega leta.

Razvija se tudi fizkultura. Športniki so se pomerili v nogometu in šahu z gimnazijsko mladino. Poleg tega pa bodo še pred koncem šolskega leta odigrali več tekem v šahu, nogometu in odbojki z mestnimi mladinskimi aktivji.

letošnje delovne akcije se je prijavilo v četo 60 dijakov.

Vse to delo dokazuje, da je mladina Ekonomskega tehnikuma pravilno usmerjena in da se trudi pridobiti čim več znanja, s katerim bo lahko koristila našemu socialističnemu gospodarstvu.

Poziv na prvomajsko tekmovalstvo

Združniki vasi Čepinci pozivamo na 10-dnevno prvomajsko tekmovalstvo vsa gradilišča združnih domov v okraju Murske Sobotice.

Tekmovalstvo vsebuje naslednje točke:

1. Katero gradilišče do 1. maja dogradi svoj združni dom.
2. Katero gradilišče bo dalo največ materiala iz lokalnih virov.
3. Katero gradilišče bo najboljše organiziralo delo in storilo največ prostovoljnih delovnih ur.
4. Katero gradilišče bo imelo najmanj finančnih izdatkov.

Graditelji združnega doma Čepinci

Objava

Opozorjamo vsa podjetja, zadrage in ustanove in vse ostale stranke, da vršimo prevoze kosovnega blaga na naslednjih rednih tovornih progah:

Maribor — Ljubljana
Maribor — Zagreb
Maribor — Murska Sobota
Maribor — Ormož
Maribor — Dravograd.

Po tovarni progli Maribor—Ljubljana je mogoče poslati pošiljke tudi v Ajdovščino, Prezid, Koper, Jesenice, Novo mesto.

Vsa naročila za prevoze pošiljk iz Zagreba, Ljubljane in ostalih krajev sprejemajo postajališča v Zagrebu, Ljubljani, Murski Soboti itd.

Vsa naročila sprejema SAP-Maribor, Kopališka ul. 11, telefon 24-40, kjer dobite tudi vsa potrebna pojasnila.

Slovenija avtopromet Maribor

Objave in male oglase sprejemamo samo do 12. ure najkasneje v ponedeljek za prihodnjo številko.

Svetovalec za naše kmete

Krompir obdelovanje zemlje

Krompir razvije glavno množino korenin v zgornji plasti do 30 cm globine, del korenin pa seže tudi mnogo globlje. Zato je za krompir zelo važno in koristno globoko obdelovanje zemlje. Vobče moramo vse obdelovanje zemlje tako usmeriti, da dobimo globoko plast rahle zemlje, ki naj to lastnost tudi čim dalje ohrani. To velja pred vsem za težko zemljo, ki jo moramo zato brezpogojno že jeseni globoko preorati. Spomladaj obdelamo njivo samo z vlečo, nato pa s kultivatorjem ali z brano. Kolikor je zemlja težja, kolikor je podnebje bolj suho in kolikor je pomlad krajša, toliko bolj je potrebno, da preorjemo zemljo že jeseni. Ako jeseni nikakor ne moremo orati, storimo to spomladaj čimprej.

Gnojenje

Krompir rabi posebno veliko dušika in kalija, razmeroma manj fosforja. Že tudi za naše razmere slab pridelek 1000 vzame iz zemlje 51 kg dušika, 18 kg fosforjeve kisline in 27 kg kalija. Krompir sprejema iz zemlje hranilne snovi ves čas svoje rasti od ozelenitve pa do popolne zrelosti. Kako sprejema krompir hranilne snovi iz zemlje in v kateri dobi, je odvisno od vremena in od sorte. V splošnem pa sorte oziroma rastline, ki ne razvijajo prebujnih gramov, bolj varčno ravnaajo s hranilnimi snovmi kakor sorte z zelo bujnim grmi in obilnimi listi.

Ako hočemo doseči obilne pridelke, moramo krompir pognojiti s hlevskim gnojem. Ker iz hlevskega gnojila, ki se v zemlji počasi razkrajja, polagoma, a stalno dotekajo rastlini hranilne snovi in ker s svojim humusom gnoj rahlja zemljo, je razumljivo, da brez njega ne moremo uspešno gojiti krompirja. Na 1 ha računamo 300 do 400 kg hlevskega gnojila. V težki zemlji ga moramo, če je

to le količak mogoče, podorati že v jeseni in sicer plitvo. Ker pa moramo v jeseni istočasno zemljo globoko preorati, združimo oboje najbolj na ta način, da podorjemo najprej gnoj na običajno globino (okrog 15 cm), takoj za navadnim plugom pa zemljo v brazdah globoko zrahljamo s podoračem, ki ima samo lemež za globoko rahljanje, a nič deske.

V lahki peščeni zemlji smemo sicer podorati hlevski gnoj tudi spomladaj, vendar moramo to storiti čimprej, da poteče do saditve še čim več časa. Spomladaj podoravajmo le dobro oležan gnoj. Napačno pa je, kakor to pri nas pogosto delajo, da raztrosijo hlevski gnoj in ga podorjejo tik pred saditvijo, tako da ležijo gomolji naravnost na gnoju. Posledica je, da grmi prebujno rastejo in da je pridelek manjši.

Ako nam manjka hlevskega gnojila, moramo krompirju prav dobro pognojiti tudi s podorom (zelenim gnojem), ki je posebno uspešen na lahki peščeni zemlji, med tem ko je za težko zemljo boljše hlevski gnoj. Na peščeni zemlji so namreč izgube dušika iz gnojila in gnojnice večje kakor iz podora. Zelena rastlina sejemo v naših razmerah najraje v strnišče kakor v ozimne (dosti zgodaj) in jo do zime podorjemo.

Vendar gnojenje s samim hlevskim gnojem ni popolno, ker je v hlevskem gnoju v primeri z ostalimi snovmi več dušika. Zato nam pravilen dodatek mineralnih gnojil pridelek lahko prav znatno zviša. Dušik je potreben v malo humozni zemlji, ki ni dosti zagnajena s hlevskim gnojem. Najboljše dušično gnojilo za krompir je žvepleno-kislj amonijak, ki ga trosimo pred saditvijo. Čilski soliter trosimo šele ko krompir ozeleni, apani dušik pa kakih 14 dni pred saditvijo. Na 1 ha zadostuje poleg hlevskega gnojila 15 do 30 kg čistega dušika. Paziti je treba, da krompir v primeri z ostalimi hranilnimi snovmi ne dobi preveč dušika, ker v tem primeru bujno žene v cimo in ga raje napadajo bolezni.

Največ rabi krompir kalija, saj ga je

v njegovem pepelu 50 odst. Zato se gnojenje s kahjem skoraj vedno dobro izplača, najbolj pa v pravi krompirjevi, to je peščeni zemlji. Važna je vrsta kalijevega gnojila. Najbolje se obnese žvepleno-kislj kalij, ki se pa zaradi višje cene malo upoablja. Pri nas se uporablja večinoma 40 ali 50 odstotna kalijeva sol, ki ima v primeri s kajnitom malo kloridov. To je ugodno, ker kloridi izmožujejo odstotek škroba.

S fosforjem gnojimo poleg hlevskega gnojila le tedaj, če se o pomanjkanju fosfora prepričamo s poskusom. Ker krompir ne usvaja lahko fosfatnih gnojil, je v splošnem najprimernejše gnojilo zanj superfosfat, na barski ali na revni peščeni zemlji pa Tomasova žlindra. Z apnom krompirju ni treba gnojiti, zlasti ne, ker mu ne ugaja lugasta reakcija. Ako sadimo krompir na glinasti zemlji, trosimo apno zato, da zboljšamo za krompir fizikalne lastnosti zemlje. V tem primeru je bolje tro sit apno pozimi ali zgodaj spomladaj pred saditvijo kakor pa presadežu.

Saditev.

Krompir lahko sadimo tako rekoč po vsaki rastlini in nam v tem pogledu niso potrebni kak posební oziri. Prav dobro uspeva krompir tudi v novini, to je na preoranem travniku ali na posekanem gozdu. Ker je precej občutljiv za mraz, ga ne kaže prezgodaj saditi, da ne pozebe. Tudi nimamo nikake koristi, ako posadimo krompir v mrzlo in mokro zemljo, ker ne more kaliti in ga lahko zaradi tega mnogo zgine. Zato je prezgodnja saditev raje škodljiva kakor koristna. V večini krajev Slovenije je za krompir najprimernejši čas okoli Sv. Jurija, dosti zgodaj pa je še prve dni maja.

Semenski krompir je treba najskrbneje pripraviti. Predvsem vzamemo za seme le popolnoma zdrave in normalno razvite gomolje s krepkimi in dosti številnimi očesi, ki čez zimo niso poginjali. Odstranimo vse tiste gomolje, ki imajo na koži kake lise ali druge znake bolezni, kakor tudi one, ki imajo »mlade« ali pa nitaste poganjke. Važno je vprašanje debelosti, oziroma teže semenskih gomoljev. Drobni gomolji imajo manj hranilnih snovi in manj vode pa tudi manj očes kakor debeli.

Zato zrastejo iz drobnih gomoljev slabotnejše rastline z manjšim številom stebel in listov. Očesa niso samo manjševilna, ampak so tudi šibkejša in dajo slabotnejše kalli. Rastline, ki zrastejo iz drobnih gomoljev, težje prenesejo sušo v spomladanski dobi. Razen tega se z drobnimi gomolji tudi prenaša ta lastnost na potomstvo in se s tem zmanjšuje rodovitnost. Ako bi jemali za sebe debele in cele gomolje, bi morali preveč »semenar«, kar bi dobičkanost krompirja zelo zmanjšalo. Ker pa je za uspešno saditev krompirja in iz razlogov, da preprečimo izroditev krompirja ter razne glivične bolezni, potrebno saditi cele gomolje, je najprimernejše in najbolj dobičkanostno, da odbiramo za seme srednje debele gomolje v teži od 50 do 80 gramov. Za bolj debele gomolje se odločimo, ako sadimo krompir na velike razdalje, in to zlasti v bolj bogati težki zemlji, medtem ko moramo v revni, suhi zemlji saditi gosteje in zato bolj drobne gomolje. Seveda se mora velikost semenskih gomoljev raznati tudi po sorti in povprečni debelosti njenih gomoljev.

Rezanje krompirja

Da bi ne porabili preveč semenar, naši kmetovalci krompir režejo. Rezanje krompirja je škodljivo, ker damo s tem škodljivim glivicam in bakterijam možnost, da okužijo krompir in ker se s tem tudi pospešuje izrodevanje krompirja. Zato bi semenskega krompirja sploh ne smeli rezati, vsaj ne onega, čigar pridelek bomo prihodnje leto rabili za seme. V kolikor pa moramo krompir, zlasti če je debel, zaradi manjše porabe semenar rezati, se držimo tehle navodil: Gomolj ima najboljše očesa na vrhni polovici, na spodnji polovici pa jih je znatno manj in so slabša, ker bolj počasi kalijo in dajo slabotnejše kalli. Zato režemo srednje debele gomolje na polovico in počez, tako da vzamemo za seme zgornjo polovico, spodnjo pa porabimo za kuhinjo. Rezanje gomoljev počez je boljše kakor po dolgem, ker dobimo tako kosce z večjim številom krepkih očes. Če režemo po dolgem, tudi lahko poškodujemo gornja očesa, ki so zelo gosta. Nikakor ne smemo rezati gomoljev v manjše kosce kakor v polovico.

Najboljše napravimo, da narežemo

gomolje kakih 14 dni pred saditvijo in jih pustimo plitvo zagrjene, da se napravi na reznih ploskvah plutasta kožica. To je posebno važno za mokro težko zemljo in pri vlažnem vremenu.

Da se izognemo škodljivim posledicam rezanja krompirja, ki zlasti pospešuje izrodevanje, posadimo vsaj toliko površine s celimi gomolji, da bomo pridelali dosti semenskega krompirja za prihodnje leto; to je vsaj osminko ali desetinko celokupne, s krompirjem zasajene površine. Ta pridelek moramo jeseni skrbno in posebej spraviti, da se nam ne pomeša z drugim in da ga bo spomladaj ne porabimo.

Krompir posadimo v dobro pripravljeno rahlo zemljo. Ako je bila zemlja jeseni preorana in je bil podoran hlevski gnoj, njivo spomladaj naprej prevlečemo z vlečo, nato pa jo obdelamo s kultivatorjem in brano. Na tako pripravljeno zemljo potegnemo z osipalnikom plitve 55 do 65 cm oddaljene jarke in polagamo vanje gomolje. Na majhnih njivah sadimo tudi pod motiko. Tako pride v obeh primerih krompir v rahlo zemljo in leži na rahli podlagi. Naši kmetovalci ga pogosto sadijo v brazdo za plugom, kar pa je mnogo slabše, ker pride na stlačeno zemljo. Če ga vsekakor hočemo saditi pod plug (v vsako drugo brazdo) moramo polagati gomolje ob stran na nagib brazde, da je pod gomoljem rahla zemlja. Seveda pa ima ta način sajenja zopet drugo slabo stran, namreč da težko dobimo ravne vrste in da zahteva potem okopavanje več dela. Posebno neugodne posledice ima zaoravanje krompirja v težki in vlažni zemlji.

Zelo dobro se krompir posadi tudi, če razčrtamo njivo z razčrtnikom, ki ima tri majhna osipalna trupla, ki delajo ozke jarke. Gomolje lahko pokrijemo z osipalnikom ali z blanjno (vlečo) ali pa z ročno motiko.

Globina, v katero naj pride krompir, se ravna po lastnostih zemlje, po podnebnju, po jakosti osipavanja in nekoliko tudi po debelosti gomoljev. V težki in vlažnejši zemlji posadimo krompir plitveje kakor v peščeni, suhi; isto velja seveda za vlažno podnebje. Zato sadimo v peščeni rahli zemlji globlje in krompir potem manj osušimo, v težji zemlji pa obratno. Globina znaša od 8 do 16 cm.

(Dalej prihodnjič)

Ljudska tehnika

Člani Avtomoto društva iz Murske Sobotice so obiskali zadružnike

Socialistična preobrazba naših vasi daje tudi ljudski tehniki nove naloge. Ljudsko tehniko je treba usmeriti na vas, vpostaviti organizacijo društev ljudske tehnike v zadrugah, dati ji široko možnost razvoja in užititve na vasi; to so glavni ekipe I. kongresa ljudske tehnike.

Avtomoto društvo iz Murske Sobotice je prvo izmed društev v Sloveniji izvedlo delovno akcijo na vasi in sicer preteklo nedeljo v kmetijski obdelovalni zadrugi v Kramarovicah.

Z masovnimi sestanki članstva in z večtedensko pripravo so člani društva organizirali obisk kramarovskih zadružnikov. Člani društva in tečajniki šoferske šole so s pomočjo nekaterih organizacij in ustanov dobili na razpolago kamion, katerega so preuredili v potujočo delavnico. Prva akcija, ki so jo izvedli, je bil obisk zadruge Kramarovič, kjer so priskočili v pomoč zadružnikom pri popravilu strojev in poljedelskega orodja.

Polno naložen kamion in 8 motoristov z zastavami je prispelo preteklo nedeljo dopoldne v zadrugo. Zadružniki so priredili gostom prisrčen sprejem. Po kratkem delovnem sestanku s člani upravnega odbora zadruge, so se člani društva razdelili po delovnih skupinah in pričeli z delom.

Delo ni bilo brezuspešno. Temeljito so popravili zadružni traktor »Fordson«. Zadružniki bodo lahko izorali široke površine zemlje za spomladansko setev. Popravili so tudi krožno brano, poleg tega pa še številne druge kmetijske stroje, tako sadne mlince, kosilnice in ob koncu še raznovrstno posodo iz zadružnih gospodinjstev.

Med delom so člani društva vršili tudi praktičen pouk z zadružniki, ki so z zanimanjem sledili njih delu. Ob koncu so skupno pregledali zadružno poset in se v tovariškem razgovoru menili o raznih rečeh. Zadružniki so se seznanili s koristmi, ki jih daje pravilno ravnanje s stroji in koliko se prihrani na delovni sili, če so stroji vedno v brezhibnem stanju. Člani društva pa so se spoznali z življenjem in delom naših zadružnikov.

Obiska so se udeležili tudi pionirji iz Murske Sobotice.

Dvanajstletni pionir Kuštor Franc iz Murske Sobotice je prikazal zadružnikom, predvsem mladincem, da motorizacija ni samo za odrasle, temveč tudi za mladino. Ta pionir je kljub svoji

mladosti že zelo dober motorist in pokazal je svoje sposobnosti zadružnim mladincem.

Pionirji odreda »Kajuh« iz Murske Sobotice so nastopili ob zaključku akcije z uspešno prireditvijo, ki je obsegala pevske, recitacijske in telovadne točke in uprizoritev štiridejanke »Pionirji iz Tihega dolca«. Zadružniki so z navdušenjem odobravalji izvajanje mladih igralcev.

Borbene pesmi in zvoki harmonik so spremljali preko vsega dneva delovno akcijo, ki je zopet dokazala še eno neizpodbitno dejstvo — tudi v naših krajih — da se pri nas gradi socializem in pri tem koraka naše ljudstvo, tako delavci in kmetje, strnjeno in neomajno po poti, katero nakazuje in po kateri nas vodi naša Partija s tovarišem Titom na čelu.

Člani Avtomoto društva so s to akcijo poleg vsega dokazali še to, da sledi sklepom I. kongresa ljudske tehnike: ponesti, razširiti in utrditi hočejo društva ljudske tehnike po naših vaseh.

F. J.

Fotoamaterski krožek je pričel z delom

Fotoamaterski krožek, ki je bil organiziran sicer že lansko jesen, a je po odhodu vodje, tov. Tomljeva, prenehal z delom, je v teh dneh ponovno pričel delovati. Do zdaj je včlanjenih 15 članov iz raznih podjetij, ustanov in šol. Vsi bi se radi naučili ne samo fotografirati, ampak tudi izdelovati slike. Da se to vsem omogoči, bo tov. Kološa kot preizkušeni fotoamater, katerega pomoške najdemo tudi na republiški fotoamaterski razstavi, vodil osnovni fotoamaterski tečaj, na katerem se bodo člani seznanili najprej s teorijo, a pozneje tudi s prakso. Seveda, za praktično delo je potrebna primerna soba — za temnico. Za material pa je poskrbel Republiški odbor fotoamaterske zveze Slovenije. Člani sami pa bodo preiskrbeli fotoaparate. Do zdaj se jih je oglasilo pet z lastnimi aparati, nekateri pa si jih bodo izposodili.

Tečaj, ki je predviden, bo trajal približno dva meseca in bo vsak četrtek zvečer ob 6. uri v osnovni šoli. Ker pa krožek stremi za omasovitvijo, je vodstvo sklenilo posvečati več pažnje agitaciji.

Dp.

OPOZARJAMO

vse zainteresirane, da se s 1. majem dvigne naročnina za Prešernovo knjižnico od 65 na 80 din! Zato pohitite s prijavi. Prijave sprejema »Naša knjiga« v Murski Soboti, po vaseh pa krajevni poverjeniki.

Naša knjiga, M. Sobotica.

1. maja bo odprta razstava lokalne industrije in obrti v Murski Soboti. Podjetja, ustanove, pohitite s prijavi! Odprta deset dni.

Odbor

Mestni kino Murska Sobotica

predvaja:

21. aprila 1949, sovjetski barvni risani film »Skrivnost narave«.

23. do 24. aprila 1949, sovjetski film »Učenka prvega razreda«.

26. do 28. aprila 1949, domači film »Slavica«.

Predstave v torek, sredo, petek in soboto ob 20. uri, v četrtek ob 17.30 in 20. uri, v nedeljo ob 15, 17.30 in 20. uri.

Prva tekma lovskih psov - ptičarjev v Prekmurju

Dne 2. in 3. aprila se je vršila v M. Soboti spomladanska vzrejna tekma lovskih psov ptičarjev za severovzhodni del Slovenije.

To je toliko pomembnejši dogodek delovanja naših lovcev, ker je to prvi javni nastop naših psojcev doma. Naši lovci so si v smislu določil zakona o lovu, ki predpisuje uvedbo čistokrvnih lovskih psov do leta 1951, nabavili čistokrvne plemenske pse z rodovnikom in ustanovili svojo psarno »Mura«. Iz te psarne prejemajo lovci okraja M. Sobotica po zelo znižani ceni mladiče.

Tekme se je udeležilo nepričakovano mnogo psov in tudi mnogo gledalcev. Pri telesični oceni je bilo nekaj psov izločenih, ker niso mogli dokazati svojega porekla in je končno 21 psov preostalo za tekmovalje.

Psi so tekmovali v dveh skupinah in sicer posebej mladi in posebej starejši. Izredno suho vreme je silno oteževalo delo psov, pa tudi ocenjevanje.

V skupini starejših psov so bili najboljši sledeči:

I.a nagrada (106 točk) Agan Murski, vodnik in lastnik Šavel Stefan.

II.b nagrada (105 točk) Ajda Murska, vodnik in lastnik Janža Stefan, Predanovič.

III.a nagrada (103 točk) Adi Murski, Novak Ernest, M. Sobotica.

III.b nagrada (86 točk) Asta, vodnik in lastnik Hajduk Stefan, M. Sobotica.

VSEM PODJETJEM IN USTANOVAM OKRAJA MURSKA SOBOTA

Ker so se pri dosežanjih naročil in razdeljevanju živilskih nakazil dorajale napake s strani raznih podjetij, ustanov in uradov s kršenjem navodil o čuvanju fondov garantirane preskrbe, daje poverjeničstvo za trgovino in preskrbo pri OLO Murska Sobotica naslednja navodila:

Vsa podjetja in ustanove so doslej vnašale svoje uslužbenke in delavce v I. skupino raznih kategorij s pripombo, da so upravičeni na celotno živilsko nakaznico. Pravilen je pa naslednji način:

Podjetje, ustanova mora na skupnem delovnem sestanku določiti za vsakega potrošnika pravilno kategorizacijo, nikakor pa vnesti samo celo karto, ne oziraje se na to, če je potrošnik upravičen na to ali ne.

Potrošniška potrdila niso bila pravilno izstavljena, tako da ni bil vnesen predlog kategorizacije niti poklic ali vrsta dela potrošnika.

Za vsakega potrošnika je treba vnesti na potrošniško potrdilo predlog kategorizacije (brez maščobe, brez moke, samo sladkor ali milo), in navesti točno zaposlitev, vrsto dela.

Za pravilno izvedbo teh navodil so zadolženi vodje podjetij in ustanov, in bo za vsak primer malomarnosti in neizvrševanja navodil glede čuvanja fondov garantirane preskrbe povzročitelj klican na odgovornost.

V vsem ostalem se je treba držati že pred tem danih navodil.

Poverjeničstvo za trgovino in preskrbo
OLO Murska Sobotica

Maribor. Nedavno je bila v vasi Jarčina v okraju Maribor-okolica ustanovljena sedma kmetijska obdelovalna zadruga v tem okraju. Inicijativno za osnovevanje te zadruge je dal odbor osvobodilne fronte, ki je že v mesecu februarju sestavljal pripravljalni odbor. Zadruga se bo bavila predvsem z vinogradništvom, sadjarstvom in poljedelstvom.

Danilovgrad: V Danilovgradu je osnovano sindikalno kulturno-umetniško društvo »Bajo Sekulčič, ki ima dramsko skupino, pevski zbor, recitatorsko, folklorno in guslarsko skupino. Člani društva so se pričeli pripravljati na republiški festival, ki se bo vršil v mesecu juliju na Cetinju.

V skupini mlajših psov pa so bili nagrajeni:

I.a nagrada (100 točk) Ajša, vodnik in lastnik Koričnik A., Zrkovci.

I.b nagrada (100 točk) Bara Murska, vodnik in lastnik Čačinovič Emerik, Rakičan.

II. nagrada (92 točk) Bor Murski, lastnik in vodnik Bedek Jožef, Noršinci.

III.a nagrada (90 točk) Ali, lastnik in vodnik Cvetko Jožef, Sv. Barbara.

III.b nagrada (81 točk) Alos, vodnik in lastnik Primožič Jože, Rogoza.

III.c nagrada (79 točk) Zoran, lastnik in vodnik Holcman Stefan, Ižakovci.

Pohvalno priznanje Lida, vodnik in lastnik Erjavec Stefan, Lipovci.

Pohvalno priznanje Aqa, lastnik in vodnik Rakuša Matija, Zg. Poljskava.

Sodili so tov. Klobučar D., Caf I. iz Maribora, prisostvoval pa je tekam tudi tajnik Kinološkega združenja LRS tov. Drenig T.

Vodniki navedenih psov so prejeli darila.

Po tekmovalju so imeli lovci sestanek, kjer so razpravljali o kinoloških vprašanjih.

Ta uspeha prireditve naj bo vzpodbuda našim lovcem za nadaljnje uvajanje in šolanje čistokrvnih psov.

Dobro bi pa bilo, če bi se predramili tudi ljubitelji športnih psov pri nas in sledili vzgledu lovcev.

tudi dober udar Zelkote, ki je zabil prvi gol. Ta prvi gol je prav tako iznenadil gledalce, kot nasprotno moštvo, ki je do zdaj zasedalo prvo mesto na tabeli. Vsekakor posveča domače moštvo več pažnje vzgoji dobrih strelcev, katerih pomanjkanje je bilo do zdaj zelo občutno. Sicer je tudi moštvo Rudarja nevarno ogrozilo vrata domačih, vendar je bila obramba na mestu kot vseskar. Domače moštvo pa je, po večkratnem obleganju vrat nasprotnega moštva, nekoliko pred koncem prvega polčasa, zadalo drugi gol.

V drugem polčasu je bilo po nekaterih nevarnih napadih Rudarja pričakovati gol tudi v vrata soboškega moštva, kar pa je obramba še vedno pravočasno preprečevala. Igra je ves čas drugega polčasa zanimivo potekala in prav v zadnjih minutah je uspelo moštvo Sobotice zadati še poslednji gol.

Dp.

SSD Sobotica II : SD Lendava 1:1 (1:0)

V predtekni sta igrali enajstletni SD Lendave in SSD Sobotica II. Enajstletniki SSD Sobotice II. ni mogla v celoti obvladati nasprotnika kljub temu, da je prva zadala gol, ker se je odlikoval z izredno borbenostjo in vsled tega v drugi polovici dosegel izenačenje. Zelo uspešen je bil vračar v moštvo Sobotice II, ki je nekaj žog v lepem stilu ubranil. Igra domačega moštva je bila na zelo nizki stopnji in gledalcem ni nudila nobenega užitka. Igralo se je brez sistema; žoga se je samo nabijala. Vsled tega igra kot celota ni zadovoljila. Od igralcev bi se dalo pohvaliti samo nekatere, ki so razmeroma koristno in požrtvovalno zaigrali. Ti so predvsem: Antalič, Peček, Veren in Babič.

Ze v začetku se je pokazalo, da so gostje boljše moštvo. Tudi on: niso pokazali na oko lep nogomet, ker niso točno podajali, temveč kot domače moštvo samo nabijali. Prednost so imeli le v hitrosti in startu. Videlo se je, da so gostje zaigrali z voljo. Rezultat ne odgovarja poteku igre; zmago bi si zaslužili gostje, če bi bili bolj odločni in streljanju pred vrati.

K.L.

Obvezno odiranje prašičev

Zvezna vlada je s posebno odredbo dopolnila predpise o obveznem odiranju svinj in o oddaji svinjskih kož ter izdala predčisto besedilo celotne odredbe (Ur. list FLRJ 7. t. m.).

Da bi bila industrija pravilno preskrbljena s svinjskimi kožami, morajo odreti vsakega prašiča in oddati kožo odkupnemu podjetju: vse javne klavnice (industrijske, mestne, zadružne in druge), vse ustanove, ekonomije in delavske preskrbovalnice, vse delavsko-uslužbenke restavracije, gostinski obrati ter mesnice državnega, zadružnega in zasebnega sektorja ter vse konjedernice.

Zaklanega, poginulega ali ubitega prašiča je treba odreti ne glede na njegovo težo in pasmo. Izvzete so le kože prašičev, pri katerih je ugotovljen vranični prisad, štekline ali nalezljiva ohromelost prašičev, oziroma je podan sum take bolezni. Kože prašičev, ki so bili okuženi po svinovski, parkljevki, prašičji kugli, rdečici ali brucelozni, ter prašičev, pri katerih je podan sum katere izmed teh bolezni, se prevzamejo in odpravijo, če se poprej desinficirajo. Če se desinfekcija nem ore opravi se smejo take kože pošiljati neposredno v usnjarno v nepropustnih posodah (kovinskih zabojih ali zabojih, obloženih s pločevino). Samo v izrednih primerih, če gre za posebni interes gospodarstva, sme zvezno ministrstvo za lahko industrijo dovoliti, da se določeni kontingenti prašičev, zaklanih v industrijskih klavnicah, ne oderejo.

Po odredbi se kaznuje s kaznijo do 10.000 din voditelj, uslužbenec ali druga oseba, ki je odgovorna za to, če prašiči kljub predpisom te uredbe niso bili odrti.

Mali oglasi - objave

Opremo za dva para konj in dva opremljena konjska voza, takoj kupimo. Ponudbe pošljite pisмено ali ustno na upravo Mestne ekonomije v Murski Soboti, Lendavska c. 51.

Pisalni stroj, dobro ohranjen, kupimo. Naslov v upravi »Ljudski glas« Murska Sobotica.

Baterijski radio, brezhiben, z baterijo in akumulatorjem, kupim. Ponudbe na naslov Rudolf Berglez, Rakičan 60, — Murska Sobotica.

Gramofonske plošče kupimo, eventualno tudi vzamemo na posodo proti primerni odškodnini. Naslov v upravi »Ljudskega glasu«, Murska Sobotica.

Abonenti prireditve, ki jih prireja v Murski Soboti koncertna poslovalnica Slov. filharmonije, ki še nista poravnali drugega obroka za abonma izkaznice, storite to čimprej pri blagi l »Naše knjige« v Murski Soboti.

Uprava SKUD »Stefan Kovač« Murska Sobotica

Imamo vse kar je potrebno za izgraditev socializma, predvsem pa delavski razred, ljudstvo, Partijo

DANES . . .

Ljudska tehnika si utira vse širšo pot med vrste naše mladine. Tudi pri nas postaja vsestransko zanimanje ne le mestne, temveč tudi kmečke mladine.

Poleg Avto-moto društva, Fotoamaterskega krožka se posebno lepo razvija športno letalsko društvo v Murski Soboti, ki ima že številne aktivne grupe po naših vaseh. Poleg jadralnega letalstva goje mladinci, člani društva, tudi modelarstvo. V Murski Soboti imajo mladi jadralci na razpolago že 3 jadralna letala.

Priobčena črtica nam prikazuje delo naših jadralnih pilotov.

Ko se je Janko zgodaj zjutraj prebudil, še prej kot je budil dežurni, je kot vsakokrat najprej pogledal skozi okno barake. Lepo jasno vreme in hladen piš vetra. Lice se mu je razleгло v radosten nasmeh. Saj to ni kar tako. Zdjaj je veter, sicer še komaj opazen, toda proti poldnevju bo že kar zadovoljivo pihal... Vsaj do deset metrov v sekundi... »Hej!« je potresel Jožeta. »Vstani...! Vstani...!«

Čez nekaj minut je završalo po vsej baraki.

»Danes pa bo...« so zadovoljno ugovarjali.

Res se je obetal močan veter, veter, ki so ga nestrno pričakovali že ves mesec. Da, ves mesec so vsako jutro pogledovali skozi okno in vsakokrat je bilo vreme mirno, tiho... Medtem, ko je »B«-grupa letela so »C«-jevci popravljali, kar se je popraviti dalo in pomagali v kuhinji. Če je dela zmanjkalo, pa so poležavali po sobah, brali, ali na igrali šah.

»Danes pa res odpotujem.« je slehernega dne izjavil kdo izmed njih, toda odpotoval je ni. »Kaj pa če bo jutri

vetrovno ali pa pojutrišnjem?« je vsakdo odlašal. »Naj bo, pa še en dan počakam.«

Tako so minevali dnevi in tako je minil ves mesec.

Le Joško je predvčerajšnjim sklenil: »Pojdem! In je besedo tudi držal.

Včeraj je odpotoval.

Danes pa je že vetrovno.

Gotovo bodo polagali izpite!

Zivo je bilo v baraki in okrog nje, kot malokdaj do zdaj.

Kmalu po zajtrku so bili v stroju in pričakovali dnevnega povelja.

Po raportu je dvanajstletni radovednih, nestrpnih jadralcev prebral novi dežurni veselo novico: Če se veter pojača, bo letenje. Zdjaj pa je potrebno pripraviti vse za letenje.

Krenili so proti hangarju. Tokrat je zopet privabila vaščane na cesto vedra pilotka pesem.

Danes bodo zopet trajali leti po četrte ure in ne le nekaj sekund, kot do zdaj, ko je letela le »B«-grupa.

Kmalu je pred hangarjem v prvem soncu blestela Salamandra.

Se nekaj minut in...

... Salamandra je bila pripravljena za štart na vrhu Bradatke.

Krog nastavnika so bili zbrani jadralci in prejemali še zadnje napotke.

Veter je postal vse močnejši.

»B«-grupa je že prenehala z letenjem. Prvi »C«-pilot se je vezal v letalo.

Moštvo na gumi je potegnolo in še kratek sunek in Salamandra je kot v pozdrav zanihala s krili. V blagem zakretu se je obrnila proti hribu in vzporedno z hribom letela. Veter pa, ki je upogibal vrhove dreves, se je zdelo, je še močnejše zapihal in kmalu je letalo divgal.

Vse više in više...

Janko se je smehljaj... Tako lepo je bilo gledati z višine na pestro zemljo. Še nikdar se ni povzpelo više od sto metrov, zdaj pa kaže višinomere že dvestodvajset... trideset. Včasih še sicer nekoliko zakolebala: kazalo se nemirno pomika niže, više, toda višina le raste... Ob takih sunkih je tudi želodec dokaj neprijetno reagiral, toda to bo s časom minilo. Na to jih je nastavnik že vnaprej opozoril...

Spodaj so kot mravlje tekali njegovi prijatelji. Nastavnik je dajal znak z zastavami.

Znak...

Da, Janko je od veselja in radostnih občutij, ki jih lahko čutiš le v višini — prvič v višini, pozabil na pobočje in skoraj bi zajadral na drugo stran hriba, kjer bi ga veter tiščal k tlom... Letalo bi razbil, izpita pa ne bi položila vsa grupa. Samo malo v desno in dobro bo...

Dvesto metrov sem in dvesto metrov nazaj. To je vsa dolžina pobočja, ki jo

bo moral vsak izmed njih neštetokrat premeriti...

Janko je bil prvi in prvi je »risal osmice«. Njegovi prijatelji pa so ga željno opazovali in se učili. Vsi so nepremično strelili v višino in kot strastni nogometaši ponavljajo na prvenstvenih tekmah sleherni gib igralca; ponavljali gibe pilota in hkrati popravljali:

»Preveč je nagnil krilo...«

»Preveč se je oddaljil od pobočja...«

»Prevelika hitrost...«

Vsak je dajal svoje pripombe, nastavnik pa je le od časa do časa spregovoril in dajal obnem znak z zastavicami.

Čas pa je mineval...

Ko je Janko zapazil, da mu nastavnik maha z rdečo zastavico, kar je pomenilo: pristajaj, se je začudil: mar je že minilo pet minut? Žal mu je bilo pristati, toda nalog se mora izpolniti...

Zavil je proti vasi. Nad vasjo je zopet zakrožil. Variometer pa je nenadoma poskočil: tri... pet... Pet metrov na sekundo. Ni si mogel kaj, da ne bi še krožil... Dva, trije, štirje krogi.

Nastavnik pa še vedno maha.

Nekam čudno majhni so ljudje... cerkev... vodnjak sredi vasi, konji... Seveda — višinomere kaže petsto!

Zdjaj pa je potrebno pristati.

Naravnost proti travniku pod vznožje Bradatke.

Nagib... smer nasprotno... Čuti se hiter gubitke višine... Se malo in potem — vse zopet v normalno lego... Letalo je vse bolj mirno... Lep neobčuten drs smučke po travi in letalo je obstalo... Lepo nagnjeno na krilo stoji letalo sredi travnika in v njem se veselo smehlja Janko.

Toda nastavnik ni bil zadovoljen; kljub uspelemu letu.

»Ali je prav, da pustiš čakati tovariše, ki si prav tako žele izpita, kot ti?« ga je karajoče vprašal. »Deset minut si bil v zraku, ko sem ti dal znak za pristane in sam si si dovolil še deset...«

»Nisem pomislil na to,« je dejal Janko in nerodno mu je bilo, saj je dobro vedel kaj pomeni jadralcu en — prvi daljši polet.

Vendar mu nihče ni zameril, saj je bil njegov uspeh, uspeh vseh. Vsi so se skupaj z njim radovali.

*

Zvečer, ko je mrak že legal čez polje, se je zopet razlegala vesela pesem jadralcev, ki so končno res postali piloti. Ozračje se jim je zdelo tako opojno, mehko, toplo, kot še nikdar do zdaj. Vse je bilo, kot oni — veselo. Tokrat je sleherni zvok zvenel radostno...

Se pozno ponoči, ko je že luna pokukala izza hriba in je sleherni glas v vasi utihnil, je zvenelo iz barake petje mladih pilotov ob melodiji gitare... Pelj so tisto pilotsko, katere so se tukaj naučili in je nikdar ne bodo pozabili.

Kar bil je sen, postala je resnica: vsemir je naš premagani je obzor...

Da, taki dnevi so redki. Vsak pilot jih pomni vedno. V njih je nekaj, kar se ne da popisati, ne prisati. Morda bi se dalo to primerjati z veseljem književnika, ki je prebral svoje prvo delo — napisano... Ne, to je občutje, ki mu ni imena, a čuti ga samo tisti, ki v delo vlaga svoje življenje — samega sebe.

z—g—